

Mestna občina Ljubljana
Zoran Jankovič, župan
Mestni trg 1, 1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 10, faks: 01 306 12 14

Številka: 007-79/2021-3
Datum: 20. 7. 2021

Republika Slovenija
DRŽAVNI ZBOR
Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana
gp@dz-rs.si

Zadeva: **Mnenje Mestne občine Ljubljana na Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk), prva obravnava, EPA 1972-VIII**

Spoštovani,

posredujemo vam mnenje Mestne občine Ljubljana (v nadaljevanju: MOL) do predloga ZDOsk.

Besedilo ZDOsk, EPA 1972-VIII, posredovano občinam dne 28. 6. 2021, je izjemno nejasno, nedodelano ter še bolj pomanjkljivo kot zadnjih nekaj predlogov (zadnji avgust 2020) in ni primerno za nadaljnjo obravnavo v Državnem zboru. Po našem mnenju je še vedno primerno zgolj kot izhodišče za široko javno razpravo in pripravo novega zakona, ki bi tudi zares formalno uredil področje dolgotrajne oskrbe. **Pri tem še posebej izstopa nedorečen sistem financiranja, ki je za implementacijo zakona, ki bi urejal dolgotrajno oskrbo, bistven. Prav tako je nesprejemljivo, da v samem zakonu ni nekaterih odločilnih rešitev, saj naj bi jih urejali kar podzakonski akti in nekateri drugi zakoni.** Tako pomemben zakon, kjer gre za izjemno kompleksnost in zadeva prav vsakega državljana in državljanke ter vpliva na kakovost življenja vsakega posameznika/-ice, bi moral biti pripravljen izredno premišljeno, dorečeno in v sodelovanju vseh pomembnih akterjev.

V uvodu besedila je navedeno, da je zadnji predlog plod preteklega sodelovanja različnih deležnikov. Niti MOL kot največja občina niti Združenje mestnih občin Slovenije, nista bili nikoli vabljeni k sodelovanju. Tudi naše obsežne pripombe in predlogi ter pripombe drugih kompetentnih organizacij in strokovnjakov, ki so k dosedanjim osnutkom dajale številne ideje in rešitve, v ZDOsk skoraj niso upoštevane. Pisne pripombe in predlogi MOL so upoštrevani le v eni točki (obvezno zavarovanje za DO), večina pomanjkljivosti je ostala, pridružile so se dodatne, zato povzemamo nekatere ključne že podane pripombe in dodajamo nekaj novih:

- financiranje bi bilo nujno potrebno natančno opredeliti že v tem zakonu oziroma natančno oblikovati stabilen sistemski načrt financiranja (kamor kot viri gotovo ne sodijo sredstva demografskega sklada in projektne financiranja iz proračuna Evropske unije) ter predvideti nadzor nad porabo sredstev;

- zakon o DO naj povzame vse storitve, ki se že izvajajo in so opredeljene v drugih aktih ter so potrebne za dolgotrajno oskrbo (pomoč na domu, institucionalno varstvo, oskrbovana stanovanja, osebna asistenca, družinski pomočnik, patronaža - delno) in doda, kar trenutno manjka (fizioterapija in delovna terapija na domu);
- pripravi naj se jassen in natančen pregled trenutnih sredstev, ki se za obstoječe storitve zagotavljajo po posameznih virih (uporabniki, zavezanci, občine, zdravstveno zavarovanje);
- predvidi naj se, koliko sredstev bo na voljo iz zavarovanja DO in koliko iz zdravstvenega zavarovanja ter kako se bo krila razlika (uporabniki, nujno je razbremeniti zavezance – otroke, občine – računamo na razbremenitev, saj bodo viri v zavarovanju DO);
- oceni se znesek za obstoječe in povečane dodatno potrebne storitve;
- vsem uporabnikom je potrebno zagotoviti enako dostopnost do storitev DO (kaj v primeru, da uporabnik ni sposoben kriti stroškov nastanitve in prehrane?) in se ne zanašati na domačo/laično oskrbo ali jo celo vzpodbujati;
- predvideti je potrebno rešitve glede kadrovske podhranjenosti in podplačanosti v socialnovarstvenih zavodih ter pri izvajanju storitev pomoči na domu;
- potrebno je spodbuditi in v najkrajšem času zagotoviti dovolj institucionalne oskrbe (gradnja javnih domov za starejše iz državnih virov, koncesije, ki jih spodbuja novi zakon, so predrage);
- preprečiti je potrebno privatizacijo in tržno naravnost storitev za dolgotrajno oskrbo;
- nesprejemljivo je, da javno službo DO lahko opravljajo zasebniki brez koncesije (sicer z dovoljenjem za DO);
- ker gre pretežno za socialnovarstvene storitve, ni sprejemljivo, da storitve kroji Ministrstvo za zdravje in o upravičenosti odloča ZZZS, ki se ukvarja z zdravstvenimi storitvami in še to ne dela neposredno z uporabniki, predvsem pa bo zbiral sredstva iz zavarovanja in plačeval storitve DO ter hkrati določal obseg storitev - porabe;
- natančno je potrebno opredeliti naloge in predvideti finančne posledice za občine.

MOL trdno zagovarja stališče, da morajo biti storitve dolgotrajne nege in oskrbe dostopne vsem pod enakimi pogoji. Standardi in normativi morajo biti pregledni in jasni, znani v naprej ter naravnani na uporabnike in uporabnice, zlasti v smislu kakovosti in ohranjanja dostojanstva, česar pa ZDOsk ne zagotavlja. ZDOsk navidezno daje vtis, da področje dolgotrajne oskrbe sistemsko ureja, kar še zdaleč ne drži. ZDOsk ne ureja pomembnih področij, poleg tega pa je napisan na način, da je povprečnemu (potencialnemu) uporabniku nerazumljiv in posameznika/-ico ne seznanja s pravicami.

Zaradi vsega navedenega na MOL predlagamo, da se ZDOsk umakne iz zakonodajnega postopka in se pripravi popolnoma nov zakon, v sodelovanju s strokovnjaki (tudi s področja socialnega varstva in ostalimi ključnimi deležniki kot smo interesna združenja in zbornice, socialni partnerji, lokalne skupnosti ter civilna družba.

Lepo pozdravljeni.

Pripravila:
Tilka Klančar

Župan
Zoran Janković

V vednost:

- ZMOS (ZMOS@koper.si)